

Projekt budowlano - wykonawczy

węzła ciepłego

OBIEKT : Węzeł ciepły

ADRES : Białystok, ul. Czackiego 8

INWESTOR : Urząd Marszałkowski Województwa
Podlaskiego
ul. Marii Skłodowskiej Curie 14
15-097 Białystok

AUTOR: mgr inż. Marcin Pawłuszewicz

mgr inż. Marcin Pawłuszewicz
Urząd budowlany do projektowania
i nadzoru nad robotami budowlanymi
i instalacjami i sieciami sanitarnymi.
BŁ/195/01

SPIS RZECZY

OPIS TECHNICZNY

1. Podstawa opracowania
2. Zakres opracowania
3. Informacja o istniejących urządzeniach
4. Technologia węzła cieplnego
5. Pomieszczenie węzła cieplnego
6. Układy pomiarowe energii ciepłej
7. Układy regulacyjne – automatyka
8. Materiały
9. Próby i odbiory
10. Uwagi końcowe

OBLICZENIA

ZESTAWIENIE MATERIAŁÓW

RYSUNKI

Schemat węzła cieplnego	rys. 1
Rzut węzła cieplnego – technologia	rys. 2
Przekrój A-A, B-B, C-C	rys. 3
Rysunek szczegółowy montażu przetwornika przepływu, króćców temperatury i wstawki kołnierzowej	rys. A

OPIS TECHNICZNY

1. Podstawa opracowania

- zlecenie inwestora i zawarta umowa
- karty katalogowe armatury i urządzeń
- obowiązujące normy i wytyczne

2. Zakres opracowania

W zakres opracowania wchodzi projekt budowlany węzła ciepłego w istniejącym budynku użyteczności publicznej w Białymstoku przy ul. Czackiego 8 dz.nr 1855.

3. Technologia węzła ciepłego

Źródłem zasilania węzła jest miejska sieć ciepła. Projektowany węzeł ciepły zlokalizowany będzie w piwnicy budynku, w miejscu istniejącego węzła ciepłego wyłączzonego z eksploatacji.

Projektuje się węzeł jednofunkcyjny, wymiennikowy, bez zasobnika. Węzeł zaprojektowano na wymiennikach płytowych.

Instalacja centralnego ogrzewania zabezpieczona będzie w układzie zamkniętym w/g PN/B-02414, przy pomocy naczynia wzbiorczego przeponowego oraz zaworu bezpieczeństwa. Do ochrony wymienników przed zamuleniem stosuje się odmulacz i filtr siatkowy po stronie sieciowej. Po stronie instalacyjnej zastosowano odmulacz, magnetyzer i filtr siatkowy. Uzupelnienie wody w zładzie centralnego ogrzewania przewidziano z miejskiej sieci ciepłowniczej.

Jako pompy obiegowe centralnego ogrzewania zaprojektowano pompy elektroniczne bezdławnicowe, firmy GRUNDFOS.

Wentylacja wywiewna pomieszczenia węzła ciepłego rozwiązana będzie w oparciu o istniejący kanał wyciągowy 14x14cm umieszczony w ścianie zewnętrznej.

Wentylację nawiewną stanowić będzie kanał blaszany typu „Z” o wymiarach 14x14cm.

Odprowadzenie wody z odpowietrzeń i odwodnień poprzez wpustu podłogowe do studzienki schładzającej znajdującej się w piwnicy budynku, a następnie do kanalizacji sanitarnej.

4. Pomieszczenie węzła cieplnego

Na projektowany węzeł cieplny zaadaptowano pomieszczenie istniejącego węzła cieplnego i wodomierzowe (lokalizacja przyłącza wodociągowego do budynku ulegnie zmianie, dlatego też jest one tymczasowe –przeniesienie wodomierza za ścianę). Pomieszczenie wyposażone jest w kanalizację sanitarną, oświetlenie i wentylację grawitacyjną wyciągową.

Zakres prac związany z adaptacją pomieszczenia:

- wyburzenie istniejących schodów i wykonanie nowych
- wykonanie ściany murowanej o grubości 12cm w celu wydzielenia węzła cieplnego.
- wstawienie drzwi o szerokości 100cm do pomieszczenia projektowanego węzła cieplnego wyposażone w dwa zamki
- wstawienie okna o wymiarach 60x30cm
- wykonanie nowej instalacji elektrycznej (oświetleniowej i technologicznej) w projektowanym węźle cieplnym zgodnie z projektem elektrycznym
- wykonanie kanału nawiewnego typu „Z” o wymiarach 14x14cm
- wykonanie studzienki schładzającej i podłączenie do istniejącej kanalizacji sanitarnej za pomocą pompki do podniesienia ścieków

Zakres prac budowlanych pokazano na rzucie węzła cieplnego.

5. Dojście do pomieszczenia węzła

Dojście do pomieszczenia węzła odbywać się będzie z klatki schodowej do piwnicy mającej połączenie z wyjściem z budynku.

6. Układy pomiarowe energii cieplnej

Zaprojektowano jeden globalny układ pomiarowy energii cieplnej umieszczony w części przyłączeniowej węzła, na powrocie. Zastosowano ciepłomierz MULTICAL 603-E-236-1-32-2-20-00 z wodomierzem ultradźwiękowym ULTRAFLOW 54 z ultradźwiękowym przetwornikiem przepływu. Przelicznik ciepła należy zabezpieczyć przed dostępem osób niepowołanych montując go w zamykanej skrzynce.

Jako armaturę odcinającą zaprojektowano po stronie sieciowej - kurki kulowe z króćcami do przyspawania, PN16, temperatura pracy do 140⁰C.

Po stronie instalacyjnej - kurki kulowe z króćcami gwintowanymi lub spawane, PN 10, temperatura pracy do 100⁰C .

Rurociągi stalowe należy zabezpieczyć przed korozją zgodnie z instrukcją KOR-3 poprzez czyszczenie i malowanie srebrzanką o odporności temperaturowej 200⁰C.

Odpowietrzenia i odwodnienia realizowane będą po stronie sieciowej kurkami kulowymi spawanymi lub kołnierzowymi, po stronie instalacyjnej poprzez odpowietrzniki automatyczne.

Izolację cieplną wykonać z otulin z pianki poliuretanowej „Steinonorm 300” firmy „MPIS”, dla współczynnika przewodzenia ciepła materiału izolacyjnego $\lambda=0,035$ W/(m·K) wg. tabeli 1

Średnica rurociągu [mm]	Grubość izolacji [mm]:		
	strona sieciowa zasilanie	strona sieciowa powrót	strona instalacyjna zasilanie/powrót
Dn15-20	30	20	20
Dn25	30	20	20
Dn32	35	25	30
Dn40	40	25	40
Dn50	40	25	50
Dn65	45	30	65
Dn80	50	35	80

Grubość izolacji powinna spełniać wymagania normy PN-B-02421:2000.

9. Próby i odbiory.

Badania odbiorcze węzła powinny przebiegać wg metodyki badań określonych normą PN-B-02423:1999+Apl 2000:

- badania szczelności węzła w stanie zimnym należy przeprowadzić przy zamkniętych i zaślepionych głównych zaworach odcinających,
- badania szczelności należy przeprowadzić oddzielnie dla każdego obiegu funkcjonalnego,
- po stronie wody sieciowej - próba szczelności na 2,0MPa a po stronie wody instalacyjnej 0,9MPa

W trakcie badań w stanie gorącym oraz w czasie ruchu próbnego należy:

- sprawdzić zgodność przepływu czynnika grzewczego przez poszczególne obiegi z rejestracją przepływów,
- sprawdzić i rejestrować temp. czynnika grzewczego i ogrzewanego w wymiennikach ciepła,

- c) sprawdzić zachowanie nastaw zaworów bezpieczeństwa,
- d) skontrolować działanie zabezpieczeń termicznych,
- e) przeprowadzić badania działania urządzeń regulacji automatycznej i ręcznej.

Wytyczne montażu i odbioru układu pomiarowego:

- a) W miejsce projektowanej automatyki i wodomierzy licznik ciepła w węźle cieplnym zamontować wstawki odpowiedniej długości. Tuleje czujników zabezpieczyć korkami.
- b) Po wykonaniu prac spawalniczych węzeł należy poddać płukaniu (sprawdzić czystość filtrów i odmulaczy) Następnie wykonać zabezpieczenie antykorozyjne i izolację cieplną.
- c) Po ukończeniu prac montażowych w miejsce wstawek zamontować zawory regulatorów automatycznej regulacji oraz przepływomierze liczników ciepła (wstawki pozostawić na wyposażeniu węzła) i czujniki temperatury. Następnie podłączyć urządzenia przewodami impulsowymi zgodnie z DTR producenta.
- d) Przewody impulsowe licznika ciepła prowadzić w rurkach ochronnych, a przelicznik umieścić w szafce.
- e) Nie dopuszcza się skracania przewodów impulsowych od licznika ciepła.

Do końcowego protokołu powinno być załączone:

- a) wyniki wszystkich odbiorów częściowych i końcowych na zimno,
- b) wyniki badań na gorąco oraz w czasie ruchu próbnego
- c) potwierdzenie zgodności dokumentacji powykonawczej ze stanem faktycznym.

10. Uwagi końcowe.

Materiały użyte do montażu instalacji powinny posiadać odpowiednie dopuszczenia do stosowania w budownictwie jak również certyfikat na znak bezpieczeństwa lub deklarację zgodności.

Wszelkie prace montażowe i odbiory robót wykonać zgodnie z wytycznymi producenta sytemu.

Naczynia przeponowe i zawory bezpieczeństwa podlegają odbiorowi UDT.

Wyrażam zgodę na zmianę lokalizacji urządzeń projektowanym węźle cieplnym.

Autor:

Dok. Inż. ...
Wydział ...
Instalacje i sieci sanitarne.
BT/195/01

OBLICZENIA**BILANS MOCY****Zapotrzebowanie mocy na cele centralnego ogrzewania**

Zapotrzebowanie mocy na cele co dla projektowanego budynku przyjęto na podstawie obliczeń instalacji CO oraz dla budynku istniejącego z dokumentacji archiwalnej.

$$Q_{co} = 60kW$$

Moc zamówiona na podstawie deklarowanych odbiorów ciepła.

$$Q_{ZAM} = 66 kW$$

BILANS PRZEPLYWÓW**Przepływ sieciowy na centralne ogrzewanie**

$$G_{co}^s = \frac{Q_{co}}{c_p \times (t_z - t_p)} = \frac{66,0}{4,2 \times (115 - 55)} = 0,26kg / s = 0,94t / h$$

Przepływ zamówiony

$$G_{zam} = \frac{Q_{co}}{c_p \times (t_z - t_p)} = \frac{66,0}{4,2 \times (115 - 55)} = 0,26kg / s = 0,94t / h$$

Przepływ instalacyjny na centralne ogrzewanie.

$$G_{co} = \frac{Q_{co}}{c_p \times (t_z - t_p)} = \frac{66}{4,2 \times (65 - 50)} = 1,04kg / s = 3,77t / h$$

DOBÓR ŚREDNIC RUROCIĄGÓW

Rodzaj rurociągu	Przepływ [t/h]	Średnica [mm]	Prędkość przepływu [m/s]	Opór jednostkowy [mmH ₂ O/m]
Węzeł przyłączeniowy				
Węzeł przyłączeniowy	0,94	32	0,3	7,8
Sekcja CO	0,94	32	0,3	7,8
Rurociągi instalacyjne				
Instalacja CO	3,77	50	0,5	7,6

DOBÓR UKŁADU POMIAROWEGO

Dobrano ciepłomierz globalny typu MULTICAL 603-E-236-1-32-2-20-00 na powrót, przepływomierz Dn20, qp=1,5m³/h kvs=4,9m³/h (nr.kat 65-5-CHCB) wraz z kompletem czujników temperatury (zgodny z wytycznymi ENEA CIEPŁO Sp. z o.o.)

kvs=4,9	Przepływ [t/h]	Opór hydrauliczny [mH ₂ O/m]
Przepływ zamówiony	0,94	0,37

DOBÓR URZĄDZEŃ W WĘZLE PRZYŁĄCZENIOWYM**Dobór odmulacza sieciowego:**

Dobrano odmulacz typu IOW-32 produkcji INFRACORR. Odmulacz posiada przyłącza do spawania Dn32, króciec odpowietrzający Dn15 oraz króciec odmulający Dn32.

Dobór zaworu bezpieczeństwa:

Teoretyczna jednostkowa przepustowość zaworu bezpieczeństwa:

$$q_m = 1414,5 \times \sqrt{(p_1 - p_2) \times \rho} \frac{\text{kg}}{\text{m}^2 \times \text{s}}$$

gdzie: p₁ = 1,6 MPa - dopuszczalne ciśnienie robocze sieci cieplnej,
p₂ = 0 MPa - ciśnienie wypływu cieczy z zaworu (wypływ do atmosfery),
ρ = 930 kg/m³ - gęstość wody w obliczeniowej temperaturze

$$q_m = 1414,5 \times \sqrt{(1,6 - 0) \times 930} = 54564 \frac{\text{kg}}{\text{m}^2 \times \text{s}}$$

Pole przekroju najmniejszej średnicy króćca dolotowego zaworu bezpieczeństwa:

$$F = \frac{G^S}{q_m \times \alpha_{rz}} = \frac{0,94}{54564 \times 0,225} = 0,000076 \text{m}^2$$

gdzie: G = 8,8 m³/h = 2,44 kg/s - obliczeniowy przepływ wody po stronie sieciowej,
q_m - zdefiniowane j.w.,

α_c = 0,9 α = 0,9 * 0,25 = 0,225 - rzeczywisty współczynnik wypływu zaworu bezpieczeństwa,

α = 0,25 - katalogowy współczynnik wypływu danego typu zaworu bezpieczeństwa,
Najmniejsza średnica króćca dolotowego zaworu bezpieczeństwa:

$$d_0 = \sqrt{\frac{4 \times F}{3,14}} = \sqrt{\frac{4 \times 0,000076}{3,14}} = 0,0098 \text{m}$$

Dobrano zawór bezpieczeństwa proporcjonalny sprężynowy, kątowy, kołnierzykowy typu Si 2502, wielkość 20x20 o najmniejszej średnicy króćca dolotowego d₀ = 12mm i PN = 2,5MPa. Zakres nastaw zaworu 1,5 ÷ 2,0MPa, nastawa początku otwarcia zaworu 1,6MPa.

DOBÓR URZĄDZEŃ WĘZŁA CENTRALNEGO OGRZEWANIA**Dobór odmulacza instalacyjnego:**

Dobrano odmulacz typu IOW-50 produkcji INFRACORR. Odmulacz posiada przyłącza do spawania Dn80, króciec odpowietrzający Dn15 oraz króciec odmulający Dn32. Opór hydrauliczny przy obliczeniowym przepływie 0,11mH₂O

Dobór wymienników:

Dobór wymienników przeprowadzono za pomocą programu komputerowego HEX CALC . Dane do doboru:

- moc obliczeniowa wymiennika 72,6kW
- temperatury po stronie wody sieciowej 115/55°C
- temperatury po stronie wody instalacyjnej 65/50°C

Wyniki doboru:

Typ - ilość płyt		XB12L-1-36	
Moc	[kW]	72,6	
		Strona	
		grzewcza	Strona ogrzewana
Przepływ	[m ³ /h]	1,07	4,23
Temperatura zasilania	[°C]	115,0	50,0
Temperatura powrotu	[°C]	55,0	65,0
Spadek ciśnienia	[kPa]	0,44	13,2
DANE TECHNICZNE			
Pojemność	[l]	0,8	0,8
Max. ciśnienie pracy	[bar]	25	25
Max temperatura pracy	[°C]	180	180
Zapas powierzchni	[%]	80,6	
Całk. pow. grzewcza	[m ²]	0,95	
Masa całkowita wymien.	[kg]	6	

Szczegółowe wyniki doboru znajdują się w załącznikach.

Dobór pompy obiegowej:

Wymagany przepływ: 3,77m³/h

Obliczenia wymaganej wysokości podnoszenia pompy:

- wymagane ciśnienie dyspozycyjne na rozdzielaczach centralnego ogrzewania 3,0mH₂O
- opory w obrębie węzła cieplnego 0,5mH₂O

Średnica rurociągu [mm]	57/3,0	Przepływ [m ³ /h]:	3,77	Opór jednostkowy [mmH ₂ O]	7,6
	ilość	zast.opór miejscowy	opór [mH ₂ O]		
zawór	4	0,8	0,024		
zawór zwrotny	0	7,6	0,000		
odmulacz	1		0,110		
łuk	10	0,8	0,061		
zweżka	2	4,2	0,064		
dyfuzor	2	2,48	0,038		
rurociąg (długość)	15	7,6	0,114		
		kvs			
filtr	1	125	0,009		
wymiennik ciepła			1,300		
wym.ciśnienie na rozdz.CO			3,000		
		RAZEM:	4,720	mH₂O	

Dobrano pompę firmy GRUNDFOSS typ MAGNA3-25-80 o następujących parametrach:

- średnica nominalna DN 25
- przepływ obliczeniowy 3,77m³/h
- maksymalna wys. podnoszenia przy obliczeniowym przepływie 6,3mH₂O
- regulacja – ciśnienie proporcjonalne nastawa 0,47bar
- max dopuszczalne ciśnienie robocze 10bar
- max temperatura czynnika 95°C
- prąd trójfazowy 1×230V, 50Hz
- pobór mocy 9–116W

Zaprojektowano jedną pompę. Zaleca się posiadanie drugiej pompy jako rezerwy magazynowej.

Dobór zaworu bezpieczeństwa:

Masowa przepustowość zaworu bezpieczeństwa:

$$M = 447,3 \times b \times A \sqrt{(p_2 - p_1) \times \rho} \frac{\text{kg}}{\text{s}}$$

gdzie: $p_1 = 4\text{bar}$ - dopuszczalne ciśnienie robocze instalacji c.o.,

$p_2 = 16\text{bar}$ - ciśnienie dopuszczalne wody sieciowej,

$\rho = 940\text{ kg/m}^3$ - gęstość wody przy temperaturze 120°C,

$b = 2$ - współczynnik zależny od różnicy ciśnień $p_2 - p_1$, dla $16 - 4 = 12 > 5\text{bar}$,

$A = 0,000009\text{ m}^2$ - pole przekroju wewnętrznego jednej przestrzeni wymiennika ciepła.

$$M = 447,3 \times 2 \times 0,000009 \times \sqrt{(16 - 4) \times 940} = 0,855\text{ kg/s}$$

Najmniejsza średnica króćca dolotowego zaworu bezpieczeństwa:

$$d_0 = 54 \times \sqrt{\frac{M}{\alpha_c \times \sqrt{p_1 \times \rho}}} \text{ [mm]}$$

gdzie: $M = 0,855\text{ kg/s}$ - masowa przepustowość zaworu bezpieczeństwa,

$\alpha_c = 0,9\alpha_{rz} = 0,9 \cdot 0,2 = 0,180$ - rzeczywisty współczynnik wypływu zaworu bezpieczeństwa,

$\alpha_{rz} = 0,20$ - katalogowy współczynnik wypływu danego typu zaworu bezpieczeństwa,

$$d_0 = 54 \times \sqrt{\frac{0,855}{0,18 \times \sqrt{4 \times 940}}} = 15,0 \text{ mm}$$

Na podstawie $d_0 = 15,0\text{mm}$ dobrano zawór bezpieczeństwa, membranowy, kątowy, z przyłączami gwintowymi, produkcji SYR, typu 1915, wielkość 1", średnica króćca dopływowego równa 20mm, nastawa stała 0,4MPa.

Dobór naczynia zbiorczego przeponowego:

Pojemność użytkowa naczynia :

$$V_u = V \times \rho_1 \times \Delta v [\text{dm}^3]$$

pojemność zładu przyjęto 0,657m³

$V_w = 0,05\text{m}^3$ – rurociągi i urządzenia w obrębie węzła cieplnego

$$V = 0,657 + 0,05 = 0,707\text{m}^3$$

$\rho_1 = 999,7 \text{ kg/m}^3$ - gęstość wody w temperaturze początkowej 10° C

$\Delta v = 0,0196 \text{ dm}^3/\text{kg}$ – przyrost objętości właściwej wody od 10^oC do 65^oC

$$V_u = 0,707 \times 999,7 \times 0,0196 = 13,8\text{dm}^3$$

z rezerwą eksploatacyjną 0,5%:

$$V_{uR} = V_u + V \times E \times 10 = 13,8 + 0,707 \times 0,5 \times 10 = 17,4\text{dm}^3$$

Ciśnienie wstępne w naczyniu zbiorczym uwzględniające rezerwę eksploatacyjną:

$$p_R = \left(\frac{p_{\max} + 1}{1 + \frac{V_u}{V_{uR} \left(\frac{p_{\max} + 1}{p_{\max} - p} - 1 \right)}} \right) - 1 = \left(\frac{3,5 + 1}{1 + \frac{13,8}{17,4 \left(\frac{3,5 + 1}{3,5 - 1,15} - 1 \right)}} \right) - 1 = 1,41[\text{bar}]$$

Pojemność całkowita naczynia zbiorczego :

$$V_n = V_u \times \frac{p_{\max} + 1}{p_{\max} - p} [\text{dm}^3]$$

$p_{\max} = 3,5 \text{ bar}$ – max ciśnienie robocze w czasie eksploatacji instalacji,

$p = 1,15 \text{ bar}$ – ciśnienie wstępne w naczyniu zbiorczym liczone od poziomu pomieszczenia węzła cieplnego do najwyższego grzejnik +2m.

- rzędna najwyższego grzejnika 153,87m n.p.m.
- rzędna piwnicy (pomieszczenie węzła cieplnego) 142,37m n.p.m.

$$V_n = 13,8 \times \frac{3,5 + 1}{3,5 - 1,15} = 26 [\text{dm}^3]$$

z rezerwą eksploatacyjną 0,5%:

$$V_{nR} = V_{nR} \times \frac{p_{\max} + 1}{p_{\max} - p_R} = 17,4 \times \frac{3,5 + 1}{3,5 - 1,41} = 37,5 [\text{dm}^3]$$

Dobrano naczynie wzbiorcze przeponowe firmy REFLEX typu G-500 o pojemności całkowitej 50dm^3 . Maksymalne ciśnienie robocze 6bar, ciśnienie w przestrzeni gazowej 1,15bar, wstępne po stronie wodnej 1,41bar.

Średnica rury wzbiorczej :

$$d_w = 0,7 \times \sqrt{V_u} = 0,7 \times \sqrt{37,5} = 4,3 \text{mm}$$

Przyjęto rurę wzbiorczą $d = 20 \text{mm}$

Naczynia przeponowe i zawory bezpieczeństwa podlegają odbiorowi UDT.

Dobór zawór do napełniania instalacji

W celu zabezpieczenia przed niekontrolowanym wzrostem ciśnienia w instalacji Co podczas napełniania, na rurociągu uzupełniającym zaprojektowano zawór do napełniania instalacji firmy SYR, typ 2128, 1/2" nastawa ciśnienia 2,02bar

Dobór wodomierza wody uzupełniającej

$$G_{uzup} = 0,015 \times 3,77 = 0,056 \text{ m}^3/\text{h}$$

Dobrano wodomierz typu WS-120-1,5-NK firmy POWOGAZ o następujących parametrach:

- średnica nominalna 15mm
- max temp. robocza 120°C
- max ciśnienie robocze 16bar
- strumień objętości nominalnej $q_n = 1,5 \text{m}^3/\text{h}$
- impulsowanie 1 litr/impuls

OBLICZENIA HYDRAULICZNE**Zestawienie przepływów**

Sekcja	Okres przejściowy
Węzeł przyłączeniowy	0,94 t/h
Sekcja c.o.	0,94 t/h

OKRES PRZEJŚCIOWY**Węzeł przyłączeniowy**

Średnica rurociągu [mm]	38/3	Przepływ [m ³ /h]:	0,94	Opór jednostkowy [mmH ₂ O]	7,8
	ilość	zast.opór miejscowy	opór [mH ₂ O]		
zawór	2	0,6	0,009		
odmulacz	1	20,7	0,161		
łuk	8	0,8	0,050		
trójnik	2	1,6	0,025		
zweżka	1	4,2	0,033		
dyfuzor	1	2,5	0,020		
rurociąg (długość)	6	7,8	0,047		
		kvs			
filtr	1	19	0,024		
		RAZEM:	0,369	mH ₂ O	

odcinek pomiarowy wodomierza:

wodomierz: 0,37mH₂O

Razem: 0,37+0,369=0,78 mH₂O

Sekcja CO

Średnica rurociągu [mm]	38/3	Przepływ [m ³ /h]:	0,94	Opór jednostkowy [mmH ₂ O]	7,8
	ilość	zast.opór miejscowy	opór [mH ₂ O]		
zawór	2	0,4	0,006		
łuk	4	1,3	0,041		
trójnik	2	2,5	0,039		
zweżka	1	6,1	0,048		
dyfuzor	1	4	0,031		
rurociąg (długość)	2	7,8	0,016		
		RAZEM:	0,180	mH ₂ O	

wymienniki CO: 0,04mH₂O

Razem: 0,22mH₂O

DOBÓR AUTOMATYKI**Zestawienie oporów sekcji mH₂O**

Sekcja	Okres przejściowy
Węzeł przyłączeniowy	0,78
Sekcja c.o.	0,22

Dobór regulatora temperatury centralnego ogrzewania

Dobrano zawór produkcji DANFOSS, typu VB2:

współczynnik przepływu:	2,5m ³ /h
średnica nominalna zaworu:	15
charakterystyka	mieszana

$$\text{Spadek ciśnienia na zaworze: } \Delta p = \left(\frac{G}{k_{vx}} \right)^2 \times 10 = \left(\frac{0,78}{2,5} \right)^2 \times 10 = 0,97 [mH_2O]$$

$$\text{Autorytet zaworu: } \frac{0,97}{0,97 + 0,78 + 0,22} = 0,49$$

Ciśnienie regulowane

$$\text{Okres przejściowy (obieg przez CO): } 0,97 + 0,78 + 0,22 = 1,97 mH_2O$$

Nastawa regulatora różnicy ciśnień i przepływu

Różnica ciśnień:	19,7kPa
Przepływ:	0,94t/h (zima)

Dobór regulatora różnicy ciśnień i przepływu

Dobrano regulator różnicy ciśnień i przepływu DANFOSS, typ AVPQ4:

– średnica nominalna:	15
– współczynnik przepływu:	2,5m ³ /h
– mierniczy spadek ciśnienia:	20kPa
– zakres nastaw przepływu:	0,07-1,4m ³ /h
– zakres nastaw różnicy ciśnień:	0,2-1,0bar

Przy przepływie wody sieciowej wynikającej z mocy obliczeniowej ($G_{\max}^s = 0,94 m^3/h$)

spadek ciśnienia na zaworze wyniesie $2,0 + 1,40 = 3,4 mH_2O$

Ciśnienie dyspozycyjne węzła w okresie przejściowym

$$\Delta p_{\text{węzła}} = 1,97 + 3,40 = 5,37 mH_2O = \underline{53,7 kPa}$$

Opracował: Marcin Pawłuszewicz

mgr inż. Marcin Pawłuszewicz

Upr. budowlane do projektowania
bez ograniczeń w specjalności
Instalacje i sieci ciepłotne

ZESTA WIENIE URZĄDZEŃ WĘZŁĄ CIEPLNEGO

TECHNOLOGIA

LP	Wyszczególnienie	Ilość	Producent	Lokalizacja	Stan
1.	wymiennik płytowy, typ XB12L-1-36	1 szt.	LPM	CO	projektowany
2.	pompa typ MAGNA3-25-80, 1x230V	1 szt.	GRUNDFOS	CO	projektowany
3.	naczynie wzbiorcze typ NG-50, ciśnienie w przestrzeni gazowej 1,41bar,	1 szt.	REFLEX	CO	projektowany
4.	odmulacz IOW-32	1 szt.	INFRACOR	węzeł przyłącz.	projektowany
5.	odmulacz IOW-50	1 szt.	IINFRACOR	CO	projektowany
6.	zawór bezpieczeństwa sprężynowy, typ Si 2502, wielkość 20x20 PN2,5 d ₀ =12mm, zakres 1,5-2,0MPa, nast.1,6MPa	1 szt.	ARMAK Katowice	węzeł przyłącz.	projektowany
7.	zawór bezpieczeństwa membranowy, kątowy, gwintowy, typ1915, wielkość 1", nastawa 4 bar	1 szt.	SYR	CO	projektowany
8.	magnetyzer MI-2, Dn50	1 szt.	INFRACORR	CO	projektowanv
9.	filtr siatkowy typ FS-1-DN32-PN16-300	1 szt.	ZA POLNA S.A.	węzeł przyłącz.	projektowany
10.	filtr osadnikowy skośny, PN20, Dn15	1 szt.		uzupełnianie	projektowany
11.	filtr siatkowy typ FS-1-DN50-PN16-300	1 szt.	ZA POLNA S.A.	CO	projektowany
12.	kurek kulowy spawany PN 25 150°C, Dn32 Dn20 Dn15	4szt. 4zt. 2zt.	NAVAL	sieć	
13.	kurek kulowy gwintowy, PN 10, 100°C, Dn50 Dn20 Dn15	3szt. 4szt. 1szt.		instalacje	
14.	zawór zwrotny , PN 10, 100°C, Dn50 Dn15	1szt. 1szt.		instalacje	
15.	odpowietrznik automatyczny, 110°C, 10 bar	5 szt.			
16.	zawór obsługowy naczynia wzbiorczego Dn20	1 szt.	REFLEX	CO	

UWAGA: Istnieje możliwość zastosowania urządzeń innych producentów o równoważnych parametrach

ZESTAWIENIE URZĄDZEŃ WĘZŁA CIEPLNEGO

AUTOMATYKA

Ozn.	Wyszczególnienie	Ilość	Producent	Lokalizacja	Stan
C1	MULTICAL 603-E-236-1-32-2-20-00 na powrót, przepływomierz Dn20, qp=1,5m ³ /h kvs=4,9m ³ /h (nr.kat 65-5-CHCB) wraz z kompletem czujników temperatury (zgodny z wytycznymi ENEA CIEPŁO Sp. z o.o.)	1 kpl.	KAMSTRUP	węzeł przyłącz.	projektowany
DPV	Regulator różnicy ciśnień i przepływu typ AVPQ4, Dn15, PN25, Kvs= 2,5m ³ /h, mierniczy dp 20kPa, p: 0,2-1,0bar, nastawa 0,53bar, V: 0,07-1,4m ³ /h nastawa 3,770m ³ /h	1 szt.	DANFOSS	węzeł przyłącz.	projektowany
RE	Mikroprocesorowy regulator cyfrowy typ ECL Comfort2310, karta A230	1 szt.	DANFOSS	CO, CW	projektowany
ZR1	Zawór regulacyjny typ VB2, Dn15, PN25, K _{VS} =2,5m ³ /h, z napędem elektrycznym typu AMV23 230V	1 kpl.	DANFOSS	CO	projektowany
TZW	Czujnik temp. zewnętrznej, typ ESMT	1 szt.	DANFOSS	zewn.ściana bud.	
TCO	Czujnik temperatury zanurzeniowy QAE2121.010	2 kpl.	DANFOSS	CO	
TP	Czujnik temperatury zanurzeniowy QAE2121.010	1 kpl.	DANFOSS	powrót	
ZD	Zawór dławiący typ ZWD1-6-K-S	1 szt.	POLNA S.A.	przy reg.Δp/V	
RD	Zawór do napełniania instalacji firmy SYR, typ 2128, 1/2" nastawa ciśnienia 1,41bar	1 szt.	SYR	uzupełnianie	
W1	Wodomierz WS120-1,5-NK, Qn 1,5 m ³ /h, impulsowanie 1 litr/impuls	1 szt.	Powogaz	uzupełnianie	
M1	Manometr M 160-R/0-1.6/1/N	9 szt.	KFM Włocławek	sieć	
M2	Manometr M 160-R/0-0.6/1/N	6 szt.	j.w.	instalacje	
T1	Termometr techniczny 240/P/0-150/1/50	2 szt.	KFM Włocławek	sieć	
T2	Termometr bimetaliczny T63-T-(0-100°C)	2 szt.	j.w.	instalacje	
RAKCO	Termostat bezpieczeństwa RAKTW1000HB (nastawa 80°C)	2 szt.	SIEMENS	CO	1 szt istniejący

UWAGA: Istnieje możliwość zastosowania urządzeń innych producentów o równoważnych parametrach

KARTA INFORMACYJNA OBIEKTU

ADRES: Czackiego 8, Białystok
Zasilanego z węzła ciepłego (adres): j.w.

Lp	CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY	Jednostka	Ilość	Uwagi
1.	Kubatura całkowita budynku wg PN-/B-02360 w tym ogrzewana	m ³ m ³	3023/2933	
2.	Powierzchnia mieszkań: Powierzchnia lokali użytkowych:	m ²	527	
	• do 5 m wysokości	m ²	527	
	• powyżej 5 m wysokości	m ²	-----	
3.	Zapotrzebowanie ciepła na cele:			
	• centralnego ogrzewania	W	66000	
	• wentylacji	W	-----	
	• ciepłej wody: - średnie	W	-----	
	- maksymalne	W	-----	
	• inne	W	-----	
4.	Ilość kondygnacji / wysokość kondygnacji	szt./m	3/3,6m	
5.	Poziom posadzki węzła	m n.p.m.	142,37	
6.	Parametry instalacji c.o. (grzejnikowe, płaszczyznowe)			
	• temperatury obliczeniowe	t _z / t _p [°C]	65/50	
	• czynnik grzewczy i jego parametry fizyko – chemiczne (stężenie, gęstość, ciepło właściwe, przyrost objętości właściwej)	Uwaga: Wypełniać tylko w przypadku czynnika innego niż woda.		
	• max. dopuszczalna temperatura	t _{dop} [°C]	90	
	• max. dopuszczalne ciśnienie	p _{dop} [kPa]	600	
	• niezbędne ciśnienie dyspozycyjne:	[kPa]		
	• na rozdzielaczach w budynku		30	
	• na rozdzielaczach w węźle		30	
	• pojemność zładu	[dm ³]	657	
	• rodzaj rurociągów - materiał		stal/PE	
	• rodzaj grzejników - materiał		stalowe płytowe	
	• rodzaj zastosowanej armatury regulacyjnej	typ zaworów	termostatyczne	
	• rzędna najwyższego grzejnika	m n.p.m.	153,87	
7.	Parametry instalacji c.t. brak instalacji CT			
	• temperatury obliczeniowe	t _z / t _p [°C]	-----	
	• czynnik grzewczy i jego parametry fizyko – chemiczne (stężenie, gęstość, ciepło właściwe, przyrost objętości właściwej)	Uwaga: Wypełniać tylko w przypadku czynnika innego niż woda.		
	• max. dopuszczalna temperatura	t _{dop} [°C]	-----	
	• max. dopuszczalne ciśnienie	p _{dop} [kPa]	-----	
	• niezbędne ciśnienie dyspozycyjne:	[kPa]		
	• na rozdzielaczach w budynku			
	• na rozdzielaczach w węźle			
	• pojemność zładu	[dm ³]	-----	
	• rodzaj rurociągów - materiał		-----	
	• rodzaj odbiorników ciepła - materiał			
	• rodzaj zastosowanej armatury regulacyjnej	typ zaworów		
	• rzędna najwyższego odbiornika	m n.p.m.		
8.	Parametry instalacji inne ..... BRAK			
	• temperatury obliczeniowe	t _z / t _p [°C]		

	• czynnik grzewczy i jego parametry fizyko – chemiczne (stężenie, gęstość, ciepło właściwe, przyrost objętości właściwej)	Uwaga: Wypełniać tylko w przypadku czynnika innego niż woda.		
	• max. dopuszczalna temperatura	t_{dop} [° C]		
	• max. dopuszczalne ciśnienie	p_{dop} [kPa]		
	• niezbędne ciśnienie dyspozycyjne: • na rozdzielaczach w budynku • na rozdzielaczach w węźle	[kPa]		
	• pojemność zładu	[dm ³]		
	• rodzaj rurociągów - materiał			
	• rodzaj odbiorników ciepła - materiał			
	• rodzaj zastosowanej armatury regulacyjnej	typ zaworów		
	• rzędna najwyższego odbiornika	m n.p.m.		
9.	Parametry instalacji c.w.u. brak instalacji CW			
	• temperatury obliczeniowe	[° C]	-----	
	• niezbędne ciśnienie dyspozycyjne	[kPa]		
	• max. dopuszczalna temperatura	t_{dop} [° C]		
	• max. dopuszczalne ciśnienie	p_{dop} [kPa]		
	• rodzaj rurociągów - materiał			
	• sposób regulacji / typ armatury			
	• normatywna liczba użytkowników			
	• ilość lokali mieszkalnych			

PODPIS PROJEKTANTA

.....
(Imię i nazwisko - tel)

PODPIS ODBIORCY

.....
(Imię i nazwisko - tel)